СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 132. — Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 8 червня 1932. — VOL. XL. No. 132. — Jersey City, N. J., Wednesday, June 8, 1932. — THREE CENTS.

ПРОЄКТ НОВИХ ПОДАТКІВ СТАВ ЗАКОНОМ

ВАШИНГТОН. — Новий податковий законопроєкт, який перейшов у сенаті більшістю 46 голосів проти 35, підписав президент Гувер і тому він став законом.

Нові податки мають внести до державної скарбниці $1,118,500,000. Деякі податки будуть наложені ще цього місяця, а інші, як от побільшення почтової оплати на листи, обовязуватимуть від 6 липня 1932 р. Всі нові тягарі мають скінчитися з днем 1 липня 1934 р.

Новий закон накладає тягарі на міліони людей, жінок, чоловіків і дітей, які вони будуть поносити титулом оплачування податків, закуповуючи ріжні товари. Крім того підвищено ще цла на нафту, вугля, дерево і мідь.

РАКЕФЕЛЕР МОЛОДШИЙ ЗАЯВИВСЯ ЗА ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Сталася велика сензація, яка матиме цілком певно велике значіння в боротьбі мокрих з сухими. Американський міліонер і нафтовий магнат, Джан Д. Ракефелер мол., довголітній прихильник прогибіції, заявився за її знесення. Ракефелер заявив, що прогибіція принесла дещо доброго, бо усунула салуни, але наробила далеко більше лиха, бо пянства не усунула, тільки його збільшила, а крім того причинилася до небувалого досі росту злочинства.

Мокрі дуже врадувані тою заявою, а сухі називають цей крок Ракефелера „диким”. Ракефелер підпомагав досі Протисалунову Лігу не тільки морально, але й матеріяльно, давши на форсування прогибіції $350,000.

ДОС УСТУПИВ.

ВАШИНГТОН. — У столиці не знають, що сталося, що генерал Чарлз Дос вніс на руки президента Гувера резигнацію зі становища президента „Ріконстрокшен Файненс Корпорейшен”. Дос каже, що він мусить вертатись до Шикаґа і віддатися банковим справам, та що тепер, коли буджет зрівноважений, інші справи вже лекше розвязати і його присутність не конче потрібна.

В Білім Домі не дали віякої заяви щодо цього несподіваного кроку Доса.

В ЧІЛЕ ПІДНЯЛАСЯ КОНТРРЕВОЛЮЦІЯ.

САНТІЯГО (Чіле). — Соціялістична, новопроголошена республика, мусіла братися по триденнім істнуванню до здавлення контрреволюції, яка вибухла на полудні. Нова влада почуває себе наразі дуже непевно.

ЗНАЙШЛИ „ПРИЯТЕЛЯ” ВОКЕРА.

НЮ ЙОРК. — Семюел Сібурі, прокуратор леґіслятурної комісії, вже знайшов „приятеля” мейора Вокера, котрому Вокер і його фінансовий дорадник Росел Шервуд заплатили $82,000, але не знати за що. Це імя держать у великій тайні й ще досі його не виявлено.

ВИКЛЮЧАЮТЬ МУРИНІВ ВІД ГОЛОСУВАННЯ В ПАРТІЇ.

НЕШВИЛ (Тенесі). — Демократична партія в стейті Тенесі назвала себе „партією білих” і не допускає Муринів до голосування в партії.

ЖИДИ ГОТОВІ ВТІКАТИ З АМЕРИКИ ДО ПАЛЕСТИНИ.

ЕЗБУРІ ПАРК (Ню Джерзи). — Рабін Барнет Брікнер представляв положення Жидів у Ню Йорку перед конвенцією „Нешенел Асосіейшен оф Джуїш Сентр Екзекютівс” і заявив, що воно є дуже погане. З 2,000,000 Жидів, що мешкають на території Великого Ню Йорку, говорив він, найбільше терплять „білоковніркові” робітники, бо тих є найбільше, і вони мають найбільшу здібність пристосуватися до ріжних обставин. Та тепер та кляса знайшлася в таких обставинах, що їй треба покидати місто й іти на землю, і то найрадше до Палестини.

ПОХОВАЛИ ЦИГАНСЬКОГО „КОРОЛЯ”.

НЮАРК. — Зїхалися представники ріжних циганських таборів, щоби поховати Теодора Мичеля, дотеперішнього „короля”, і вибрати нового. Коли вже було все приготоване до похорону, пригадали собі Цигани, що нема священика. Вкінці дістали священика з російської православної церкви в Пасейку.

На похороні їхали всі в дорогих автомобілях, а по похороні поїхали до Линден на гостину.

ПОМЕР РОБІТНИЧИЙ ПРОВІДНИК.

КОЛОРАДО СПРІНҐС (Колорадо). — В Крамор санаторії помер Веніямин Шлезінґер наслідком хороби сухіт, у 50 році життя.

Походив з Литви. Маючи 17 літ, уже був юнійним урядовцем. Орґанізував страйки і був відомий з невсипущої боротьби за кращі умовини праці робітника.

ВЖЕ Й ЖИДИ ЗАМИКАЮТЬ ШКОЛИ.

НЮ ЙОРК. — Замкнули „Гібрю Юніон Каледж Скул фор Тічерс”, бо нема грошей, щоби її далі удержувати.

ДО СОЮЗОВЦІВ В БОФАЛО, НІЯГРА ФОЛС І ОКОЛИЦІ!

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО

ЗБОРИ СОЮЗОВЦІВ З НІЯГРА ФОЛС І ОКОЛИЦІ

відбудуться

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 9-ГО ЧЕРВНЯ С. Р. В ГОДИНІ 7.30 ВВЕЧІР

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, 2717 FERRY AVENUE, NIAGARA FALLS, N. Y.

На обох повищих зборах промовляти буде гол. предсідатель У. Н. Союза **Микола Мурашко,** в першій мірі про „реформу” і в справах організаційних взагалі. По рефератах дискусія.

Проситься всіх урядників і членів взяти як найчисленнішу участь.

Головна Канцелярія У. Н. Союза.

ІРЛЯНДІЯ ЩЕ НЕ ДАЛА РАДИ З ПРИСЯГОЮ КОРОЛЕВИ.

Ще й досі не ухвалено закона про те, що робити з присягою уряду на вірність королеви. Між іншим Ірляндія збирається післати делеґатів на загально-імперську британсько економічну нараду в Отаві, що має зібратися цими днями. Коли Ірляндія не присягне на вірність королеви, отже й цілій британській імперії, то її делеґати не зможуть бути на нарадах.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ СЕРБСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

У Білгороді святкувало т-во молоді „Явор” 50-ті роковини істнування. Коли відомий сербський письменник Ріста Одавич скінчив привітну промову, яку приняли гучними оплесками, помер наслідком апоплексії.

СВЯТОТАТСТВО.

До церкви в Попільниках, пов. Снятин, дісталися злодії. Спрофанували образи у вівтарях і літурґічні предмети, порозкидали св. Тайни по підлозі і потоптали ногами. Вкінці вкрали ріжні літурґічні предмети, не нарушивши скарбони з грішми.

БІЙКА МІЖ ДУХОБОРАМИ.

В Бриліянт, Б. К., прийшло до горячої бійки між двома сектами духоборів. Було кільканацять важко побитих звичайними колами. Бійка пішла з того, що Сини Свободи перестали слухати провідниха духоборів, Верипіна, і що важніше, відмовились складати йому оплати. Веригін казав їх виселити з місточка і серед того замішання прийшло до бійки.

ФАБРИКАНТ МАСОВИХ РОЗВОДІВ.

Окружний суд у Варшаві розглядав справу Олексія Пилипенка, гр. кат. пароха в Чехові, пов. Горохів, на Волині, якому закинули масове фабрикування розводів. За посередництвом третіх осіб він оголосив був, що легко та дешево переводить розводи, і мав багато клієнтів. Інтересовані складали заяви, що переходять на гр. кат. обряд і тоді обвинувачений доставляв їм акти уневажнення подружа духовним судом в Ужгороді (Чехословаччина). Опісля давав новий шлюб і за те казав платити собі по кілька тисяч зол. Згодом показалося, що рішення духовного суду в Ужгороді були сфальшовані. Неважні були теж вінчання, які давав Пилипенко своїм клієнтам. Після переведення розправи Пилипенка засудили на три роки вязниці. Слід зазначити, що Пилипенко був сперш православним священиком і перейшов на унію т. зв. польського типу.

ПЯТЬ МІЛІОНІВ ДІТЕЙ БЕЗ ШКОЛИ.

Часописи подають, що в Бразилії є понад 5 міліонів дітей, які не ходять до школи. У війську 78 процент рекрутів — анальфабети. Найбільше анальфабетів є в північних стейтах Бразилії. Парана належить до тих, що пропорціонально стоїть високо під оглядом шкільництва в порівнанню з іншими стейтами. А з муніціпів Прудентополіс у Парані стоїть у перших рядах, бо інспектори ставляли шкільництво прудентопільське на взір іншим муніціпіям. Цей здобуток у більшій части мусимо завдячити нашій „Рідній Школі”. Наша „Рідна Школа” поставила до 30 шкільних забудовань і утримує понад тисячу дітвори майже своїм власним коштом, з малою урядовою допомогою. — („Праця”).

ВИРІЗАЛИ РОДИНУ.

В селі Ставках (на Волині) зарубано сокирою місцевого купця Абрума Фінкельштейна, його жінку та тещу. Фінкельштейна і його жінку зарубано в хвилі, коли вони виносили до хлива їсти коровам; тещу в помешканню. Це потрійне вбивство виконано в грабіжницьких цілях. Поліція заарештувала кількох підозрілих у нападі селян зі Ставок і кольонії.

ЗІСУНУЛАСЯ ГОРА.

Біля Кошему над Мозелею (Німеччина) обсунулася частина гори. Коло 10,000 кубічних метрів землі знищили все по дорозі, фабричні будинки, виноградники, позривали електричні каблі. Курява заслонила містечко по другому боці ріки. З гори обривалися щораз то нові маси землі. Населення, вогнева сторожа та поліція приглядалися безсильно катастрофі. Зпочатку старалися лише рефлекторами освітити місце катастрофи. Тому, що небезпека грозила вже від довшого часу, уставили були там спеціяльну варту. Чи були жертви в людях, покищо невідомо. Рух на дорозі здержаний. Околичні села не мають світла.

ТЕМНОТА.

В селі Бори біля містечка Радошиці в корінній Польщі лікар казав родині вагітну жінку перевезти до шпиталю, бо треба було конче перевести операцію. Свояки й знайомі побили тяжко лікаря. Лише завдяки інтервенції війтового брата вдалося вратувати лікаря перед смертю.

БРАТ ГОЛОДУ.

Плямистий тиф шириться пошесно в Рожнові і Рибні, пов. Косів. Положення хорих страшне, бо до косівського шпиталю їх не приймають, мовлячи, що місця нема.

ПОДВИГИ БОЖЕВІЛЬНИХ, ЩО ВТІКЛИ З ЛІЧНИЦІ.

У Франції в Кастель ан Дерт є заведення для тяжко умово недужих. Перебував там недужий Жорж Ру з шляхотського роду, який підчас університетських студій збожеволів. Ру зорганізував із недужих з великою проворністю заговір проти дозору. Цей заговір викрили, а Ру відосібнили. Раз приніс йому дозорець харчі. Цей приготованим залізним дрючком убив дозорця, забрав у нього ключі, випустив ще пятьох недужих і вийшов з ними на шлях. Тут напали на автобус, убивши шофера, й Ру, який знав вести авто, сів при кермі. По двох кільометрах утечі авто зударилося з деревом. У зударі Ру згинув. Його товариші висіли й преспокійно пішли дальше пішки. Зайшли по дорозі до цукорні. За прилавком сиділа самітньо власничка, яку вони вбили. Тоді засіли до їди й молотили все з великим смаком. Щойно повідомлена поліція забрала їх і відставила до лічниці.

ФАТАЛЬНИЙ СТАН ДОРІГ.

Хоча давно вже введено в життя закон про податки дорогові, з чого пливуть неабиякі суми на вдержування шляхів у належному стані, у всій Микулинеччині вони в жалюгідному вигляді. Є дороги, і то навіть дуже важні з огляду на комунікаційне получення з іншими осередками, по яких проїзд парою коней попросту неможливий. Брак належної їх консервації довів до того, що часто можна зустріти, як з цих трясовиск вивозять застряглі вози кількома парами коней. Мешканці зовсім справедливо домагаються від Дирекції Публичних Робіт вглянути в ці відносини.

ЗА ПОБОРОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Варшавський апеляційний суд оголосив присуд у процесі проти лодзьких промисловців, обвинувачених у поборових зловживаннях. Суд потвердив присуд першої інстанції, на основі якого обвинувачені дістали від одного до двох років вязниці.

ЗАВЖДИ ВІДМОВЛЯЮТЬ.

Відомий український театр під дирекцією Стадника мав намір зробити ще раз турне по Волині і в тій цілі дирекція театру звернулась до воєвдського уряду в Луцьку за дозволом. Начальник відділу безпеченства зпочатку сказав, що добре, дозвіл буде, а другого дня, коли дир. Стадник прийшов до нього за тим дозволом, то тойже начальник відділу сказав: „Ве пан директор, же сон мейсцове околічносьці, ктуре змушайон мне одмувіць в просьбе пана”. Які то „околічносьці”, домислитися не тяжко. — Є, бачите, т. зв. „Волинський Воєвідський Театр” під дир. відомого М. Певного і ось цей театр очевидно боїться конкуренції доброго українського театру.

СУДДЯ ЗАСУДИВ СВОГО СИНА.

Поліційний суддя в Саскатуні, Бравн, засудив свого сина на $4.50 грив враз з судовими коштами, або пять днів вязниці, за те, що він заверув автомобіль у недозволеному місці.

ЛЯХАМ УСЕ ПРИВИДЖУЮТЬСЯ АТЕНТАТИ

АРЕШТУЮТЬ УКРАЇНЦІВ БУДЬТОБИ ЗА ЗАПОВІДЖЕНІ АТЕНТАТИ НА ПОЛІЦІЮ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Польська преса й влада подають, що на команданта поліційного постерунку в Лубінцях (біля Стрия), старшого шподовніка Кліховського, вже кілька разів був уладжений замах. Кліховський нібито вже двічі дістав присуд смерти. В листах тих невідомі змовники заявляють, що вони мають убити його, бо він для них невигідний.

Поліція твердить, що присуди нібито були підписані Українською Військовою Організацією. Крім того Кліховський каже, що на нього був доконаний двічі замах, але обидва рази він вийшов цілий. Кліховський недавно арештував трох молодих людей, що мали з собою револьвери та кастети. На кастетах було написано: „Ми гайдамаки”. Арештовані тепер знаходяться в арешті при стрийському суді.

ІРЛЯНДІЯ ШУКАЄ ПОРОЗУМІННЯ З АНҐЛІЄЮ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Несподівано для всіх президент Ірляндії Де Валера запросив до Дубліна на переговори представників анґлійського уряду в справі ірляндсько-анґлійського порозуміння, якого нема від часу, коли Де Валера відмовився зі своїм урядом присягати на вірність анґлійському королеви. Для переговорів з ірляндським урядом виїхав до Дубліна секретар кольоній, Томсон.

Ці переговори в Дубліні будуть лише підготовчими, бо остаточні переговори про залагодження конфлікту між Анґлією та Ірляндією відбудуться мабуть при кінці цього тижня, коли Де Валера думає приїхати до Лондону для переговорів з Мек Донелдом. Без полагодження питання присяги королеви Анґлії Ірляндія не зможе приймати участи в економічній нараді всіх доміній і метрополії британської імперії. Ця нарада має відбутися в скорому часі в Канаді.

ДУМАЮТЬ, ЩО ГАВЗНЕР МІГ ВРАТУВАТИСЯ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Метеорольоґи та летуни ще мають надію, що польський летун Гавзнер, який летів з Америки до Варшави, не загинув, але вернувся з причини непогоди назад і може десь осів на землю в пустинній частині Нюфондленду.

СУДЯТЬ УРЯДНИКІВ ЗА ВИКОНАННЯ КОМУНІСТИЧНИХ ДЕКРЕТІВ.

МОСКВА (СССР). — В місті Драбово (?) на Україні, недалеко Києва, поставлено перед суд 34 визначних місцевих большевицьких урядників. Всіх їх обвинувачують за примусове стягнення з селян збіжа для держави, за стягнення податків і т. п., що приводило до повної руїни сільське господарство.

Справу цю вважають на стільки поважною, що до міста Драбово виїде верховний суд на спеціяльну сесію. Район Драбова завжди визначався ревністю виконання всіх комуністичних декретів щодо збіжа та збирання податків з населення.

ЗМОВНИКИ ПРОТИ МУСОЛІНІЯ ПІД СУДОМ.

РИМ (Італія). — Крім арештованого Анджеля Сбардельота, що хотів убити Мусолінія, арештовано й перед суд поставлено відомого поліції бандита Бойоне. Поліція каже, що Бойоне керував цілою бандою, яка мала на цілі вбити Мусолінія.

На слідстві Бойоне сказав, що його наняли за 50,000 долярів антифашисти, щоб він зорганізував убивство Мусолінія. Підчас підготовки до виконання цього завдання Бойоне був арештований.

ХОЧУТЬ ЗМІНИТИ КОНСТИТУЦІЮ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — Декретом президента Гінденбурґа призначено на неділю, 31 липня, загальні вибори до райхстаґу. Все більше поширюється чутка, що уряд буде старатися за всяку ціну перевести зміну німецької конституції так, щоб можна було встановити реґентуру в Німеччині.

Колиб така зміна конституції прийшла, тоді президент Гінденбурґ уступив би зі свого становища президента на користь реґента, яким мав би бути бувший кронпринц, найстарший син кайзера Вільгельма. З урядових кол заперечують намір змінити конституцію.

Бувший канцлер Брінінґ, що ввесь час від свого уступлення мовчав, нарешті виступив з рішучою відповідю новому урядови на закиди, що уряд Брінінґа мало що зробив для відродження Німеччини й вратування її від кризи та можливого хаосу. Брінінґ каже, що діяльність його уряду зможе оцінити парлямент, у якім він дав би свої пояснення.

НІМЦІ ЗАПАНУВАЛИ В МЕМЕЛІ.

МЕМЕЛЬ (Вільне місто). — Після виборів, на яких перемогли Німці, призначено на всі адміністративні становища виключно Німців. Литовці, що старалися там запровадити свою адміністрацію, змушені були уступити перед більшістю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОКУТА ЗА ВЛАСНІ ГРІХИ

Овен Д. Йонг, котрого імя добре відоме тут і за морем, виправляв у світ студентів, що покінчили студії в „Нотр Дам Юніверзіти". Він висловив побажання, щоби з нової молоді вийшли нові провідники, котрі положили би в основу своєї діяльности ідеалізм, а саму діяльність проводили на бизнесовій методі, придержуючися завжди спортсменського духа. Бо тоді доперва буде можна оминути такі катастрофи як ті, які тепер переживаємо, а які повстали тому, що люди жили без розсудку.

Йонг підчеркує ту обставину, що життева стопа Американця підносилася дуже скоро. Його вимоги зростали з кождим днем. І не в тім біда, що життева стопа піднеслася, бо вона могла би бути ще далеко вища. Але біда в тім, що ніхто не думав про те, як ту життеву стопу вдержати на осягненій висоті. Люди думали тільки про те, звідки позичити гроші, а не про те, що їх прийдеться віддавати. Затягали морґеджі та купували радія й автомобілі. А коли побачили, що звичайною, тяжкою, солідною і чесною працею не можна заробити стільки гроша, щоби вдержати певну життеву стопу, кинулися на спекуляцію. І міліони людей жили в тім переконанню, що заробіток зі спекуляції є чесний, законний і природний.

І отсей спосіб американського життя, опертий на фальшу й нечеснім заробітку, спричинив ту депресію, що мов величезна лявіна все ще далі посувається і нівечить ціле господарське життя.

Старе покоління, каже Йонг, має велику дозу відваги, але воно хотіло осягнути нараз надто багато. Молоде покоління може тепер витягнути з цього дуже добру науку. Старе покоління вже заплатило грубо за свої помилки. А молоде може тепер жити розумніше: Значить, може й повинно жити в першу чергу в міру своїх матеріяльних засобів та думати тільки про чесний спосіб заробітку. І не повинно давати себе зводити ріжним фальшивим кличам, фразам і заповіданням добробутів, а тільки жити згідно з математичним обчисленням того, що чоловік чесно заробляє. А такий порядок повинен бути захований не тільки в приватнім життю людини, але й у життю політичнім, соціяльним та в інших ділянках. Тоді доперва, поминувши потребу всяких інших реформ, було би добре жити в Америці.

Ці уваги Йонга можна би цілком добре застосувати не тільки до Америки, але у великій мірі й до інших народів.

О. Сновида.

НОВИЙ ВІДВОРОТ СТАЛІНА.

Не пролунали ще большевицькі хвальби про "успіхи соціялістичного будівництва", а вже знову довелося робити — „тпру". Совнарком і ЦІК Компартії видали декрети: 1) про значне скорочення т. зв. „хлібозаготовок", і „скотозаготовк", 2) про зменшення податків і 3) про частинне приверненя вільної торговлі.

Що є на річі? А нічого, тільки що „сколективізований" **селянин не хоче працювати на нових панів**; отже надумалися большевики заапелювати до його особистого заінтересовання: мовляв, випродукуй більше збіжа для Совдержави, а що лишиться — продаси для себе... Бо в містах вже голод і нема що їсти ні урядникам, ні армії, ні ГПУ, та й на вивіз збіжа треба, бо інакше де взяти валюту?

Отже декрети проголошують зменшення „хлібозаготовок" на 3.6 міліонів тон у порівнанню з минулим роком, крім того — зменшення „скотозаготовок" (постачання худоби й мяса) — на 50% в порівнанню з минулим роком. Коли в минулім році колхози, совхози та індивідуальні господарства дали для експорту та вижтвлення міст — 1.475 міліонів пудів, то в цім році держава вже бере тільки 1,254 міл. пудів, цебто на 221 міл. пудів менше (3.6 міл. тон). Тим часом, коли в 1931 році — лише на самий експорт зібрали большевики — до 5.4 міл. тон!

Таксамо щодо худоби й мяса. В 1931 зібрано 1,414 міл. тон живої ваги, тепер жадається скромно тільки 716 міл. тон.

І цього мало, крім того зменшено податки й отворено так звані „колхозні базарі", де селянин може продавати свої „ізлішкі" (зайвину) для себе.

Звідки такий ліберalізм? Звідти, що **цілий плян** совітської збіжевої політики скрахував: що село відмовляється працювати на своїх експропріяторів і визискувачів, що колхози мало сіють і мало збирають, бо Совіти знищили єдиний імпульс праці — працю на себе, а зробили селян невільниками.

Так сталося, що загрожений в цілій своїй експортовій і валютовій політиці, з містом, якого заосмотрення стає неиевним, — совітський режім пішов на уступки, в надії як не києм, то обіцянками змусити село більше працювати.

Чи совітські декрети матимуть бажані Москві наслідки? Дуже сумнівно. Дуже сумнівно, чи сталінський Неп (нова економічна політика) поведеться так як Неп Леніна. Бо зачасто вже дурила совітська влада своїх підданців: цофалася, давала пороси в піря, щоб потім — обскубти до кости.

І дійсно, звістки з СССР свідчать, що совітські базарі кепсько функціонують, бо й ціни там смішно малі, тай мануфактури ні інших річей, потрібних „дядькові", не дістати, і бюрократизм, і плутанина, коли купецві, що потребує підкови — пропонують цукорку або тарань. Наслідок декретів є лише певне оживлення приватної торговлі: селяни, оминаючи колхозні крамниці, везе збіже до „частника", а „частник" продає селянинові потрібний йому товар — не з совітських трестів, лише добутий від „кустаря", від приватного ремісника... Очевидно, це довго не протягнеться, бо „буржуазна стихія знову підносить голову", — зареве ліва опозиція, „часників" розженуть, зайві гроші у селян сконфіскують, а — скількість збіжа й худоби не збільшиться. Бо не може збільшитися за абсурдального режіму, який в корінi забиває всякий стимул до праці.

Декрети Совнаркому і ЦІК Компартії свідчать, що **совіти переходять тяжку кризу; що соціялістична господарка — не поплачується**, що треба шукати чогось іншого, нового, інакше найвірніша підпора режіму ГПУ, армія, урядництво і міське населення, одурене пятиліткою — зовсім перестане вірити совітській владі. Тим більше, що з трудностями експорту зачнуться трудності й індустріялізації, трудності валютові і т. п.

Що приведе до тяжкого гнету ненависної большевицької влади над людністю, нема ніякого сумніву. А що акція викликає контракцію, то найближчі місяці певно принесуть ще цікавіші вістки з совітського раю, ніж досі...

Лев Ясінчук.

РОЛЯ ІМІГРАЦІЇ ТА МОЛОДЬ

Свідоміші українські громадяне на іміграції з сумом запримічують, що велика частина української молоді, родженої в Америці, замало інтересується справами свого народу, що ця молодь набирає привичок таких, як чисто американська, а саме брати легко всі, хочби поважні справи; що вона самостійно і з власної волі замало активно піддержує національні організації, замало цікавиться змаганнями свого народу, словом, що ця молодь замало національно свідома, або й зовсім тієї свідомости не має.

По ріжних місцевостях Америки, в яких довелося мені побувати, висловлюють такі громадяни нераз слушні побоювання в тому напрямі, що доростаюче покоління ледви чи вже зможе вдержати в Америці національний доробок своїх запопадливих батьків. А цей доробок зовсім поважний: є свої великі допомогові організації з власним майном, є численні церкви, народні доми і т. п.

Сьогодні вже запізно відказувати, що — мовляв — на непотрібно було таких величких церков з банями; сьогодні вже запізно журитися тим, що ми — мовляв — „робимо на банках для наших дітей і наложили довг на наших дітей, а може й унуків". Сьогодні треба журитися тим, щоби дітей іміграції розцікавити українською справою.

Поза цим — упадок національної думки серед української молоді на іміграції потягнув би за собою величанські моральні шкоди для нації. Не зважаючи на це, що іміграція є природним явищем, вона все таки не є конечністю. Значить: для свого істнування нація не конче потребує, щоб іміграція була. Але, коли ця іміграція є, то вона мусить робити добру роботу. А цею доброю роботою буде — вдержати себе в цілости й організованости, та поміч рідному краєви, де живе той нарід, з якого вийшла дана іміграція. Під помічю треба розуміти не тільки матеріяльні жертви, але все, чого рідний нарід потребує. А він потребує розбудови культурних і матеріяльних дібр, та пропаганди й оборони його природних прав на рідній землі. З цього виходить, що іміграція таки може мати велике значіння для свого народу. Прикладом на це можуть послужити іміграції деяких народів, які в політичних змаганнях свого народу відіграли дуже важну ролю (Чехи, Ірляндці, Литовці, а навіть наші підкарпатські Українці).

Взаїмне відношення і залежність матеріяльних здобутків між істнуванням в будучині української національної думки в Америці — очевидне. Не буде тієї національної думки, що на іміграції творила національне майно, — те майно не вдержиться в українських руках, бо не буде Українців. А не буде Українців — буде залишене якенебудь українське національне майно; воно перейде в руки якоїсь живучої нації, що вміла викресати у свого покоління відповідну відпорну й офензивну силу. Отже — все зводиться до того, чи зуміють українські горожани Америки здержати денаціоналізацію, а коли зуміють, то — чи виявлять потрібну плановість, послідовність, завзятість і витревалість.

Це питання мусить основно розібрати українська іміграція вже тепер, коли хоче, щоби був по ній слід у будучности. Нема чого лякатися того, що загал байдужний. „Загал" завсіди зраджує байдужність і пасивність. Так є на цілому світі. За „масу" думає меншість. Тому старанням тієї свідомої меншости мусить бути, щоб свою власну горстку якнайвище виробити, піднести, загартувати до спільного діла. А за таким думаючим проводом завсіди піде „маса" і — буде діло!

СУСПІЛЬНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ В ЯПОНІЇ.

Суспільне обезпечення в Японії торкається лише фахів, що найбільше наражені на небезпеку. Сюди належать: моряки, шахтярі (гірники), робітники фабрик, які дають працю постійно не менше як 500 людям. Висота вкладки не може перевищати 3 проц. зарібку робітника, з чого половину платить роботодавець. До установ суспільних обезпечень не мають права належати сільські робітники, дрібний промисл і торговельні робітники. Робітники, які заробляють менше ніж 1,200 єн (понад 400 долярів) річно, можуть, однаке не мусять належати.

Та щоби широким верствам населення не відбирати нагоди добровільно обезпечуватися, створили почтові каси ощадности, в яких кожен Японець між 12 і 60 роком життя може обезпечитися. На основі умови ці каси виплачують найріжніші ренти: на випадок недуги, каліцтва, безробіття смерти від якогось означеного віку на дожиття або одноразово.

Про скорий розвиток тих кас говорить статистика: в 1916 р. було 230,000 поліс за 20 міліонів єн, а в 1929 було 13,500,000 поліс за 1,750 міліонів єн.

КОЛИ?

Колиж настане час, той час благословенний,
Що вольним станеш ти, коханий краю мій.
Невжеж ще мало жертв полягло у змаганнях
За здійснення твоїх бажань і твоїх мрій?

Невжеж ще треба жертв на жертвеннику волі?
Хіба не досить їх було за ідеал?
Чи з костей не міцні підвалини поклали,
Щоб на них поставить величний педестал?

Колиж то той вогонь, що стільки літ палає,
Густу розвіє тьму і мраку побідить
І з тих кайдан важких, що скований ти ними,
Останнєє звено розтопить — спопелить?

П. Т.

А. Ваворський.

АНТИХРИСТ

(Оповідання).

(6)

За селом і за його полями був ліворуч громадський ліс, праворуч громадське пасовисько. На пасовиську; на невеликім горбку стояв не то хрест, не то шибениця. Люди казали, що то хрест, лиш мабуть якоїсь іншої віри, бо в нашім краю таких хрестів ніхто не ставить. То не був ані звичайний хрест, ані трираменний. Може то й був колись звичайний хрест, та якась невіра відрізала горішний кінець. А може він таки так був зроблений, та не православною ані католицькою вірою.

Той не то хрест, не то шибениця, зроблений був лише з двох кусників: стовп, а на вершку стовпа одно поперечка. Надолині, вкопана в землю, на метер висока колода. Сам хрест, також дуже грубий, впущений в ту колоду. Дерево хреста було якесь таке, яке в цих сторонах не росло, і воно не гнило. Якби то було звичайне дерево, то хрест був би давно спорохнів, зогнив і розсипався, бо старий, старезний він був. Найстарші люди в селі тямлять його таким, яким він тепер був: високий, грубий, чорний і непохитний.

Той хрест-нехрест звали в селі Джурів хрест. Як хто чужий спитав, чому так, то відповідали:

— Бо його поставили Джури.

Хто були ті Джури, ніхто не вмів сказати. На питання, чи які Джури взагалі були в цих сторонах, люди відповідали:

— Як би не були, то не могли би поставити того хреста. Колиж хрест стоїть, то ті Джури мусіли бути тут.

Старенький, девятьдесять пятьлітній старець в сусідній громаді оповідав, що як був малим хлопцем, то його дід розказував йому, що там, де тепер пасовисько з тим хрестом, за його діда якісь чужинці вирубали ліс, поклали хати і випасали худобу. Вони були дуже подібні до людей і були язичниками. Той хрест лишився по них. Вони його не поставили. Він сам виріс з землі і тому не гниє ні порохніє.

Громада мала попа, з якого всі були вдоволені, бо не дер так, як деякі в сусідстві, і там, де не треба було, людей не ганьбив, як то робили, інші, ще й публично в церкві. Також не морочив людей ріжними додатковими церемоніями, які забирають час і гроші. Та він постарівся і в парохії було щораз більше роботи, бо народу більшало.

До помочі парохови додали молодого сотрудника. Цей вже був цілком інший, як старий парох. Люди дивувалися, що він у них вже цілий місяць, а жінки ще не привіз. Колиж довідалися, що він целібс, ще більше здивувалися. Батькам дівчат це дуже не подобалося.

Сотрудник став заводити інші звичаї. Вперед попідвищував треби, бо казав, що старий егомосць брав хіба тільки напивки. Далі позаводив ріжні нові церемонії, про які до цеї пори в парохії ніхто не чував. Очевидно, й за ті церемонії треба було платити. Покищо, бодай по крайцарови. Найбільше церемоній було проти діявольської злоби, проти всяких нечистих сил, які в полі, в городі, в саді і між худобою робили, або могли би робити ріжні пакости і шкоди.

Той дід в сусідній селі розказував про Джурин хрест таке, що тричі кождого року крізь землю летить антихрист. На тім хресті він відпочиває. Коли сидить на поперечці, то держиться так, що своїм довгим хвостом обвиває цілий стовп.

Коли сотрудник вчув про це, зараз скликав пару парохіян і парохіянок і забалакав про потребу прогнання антихриста зі шляху, який іде крізь ґрунта села. Казав, що треба бодай цілий один рік іти що тижня з процесією до того хреста, помолитися коло нього і покропити свяченою водою. Також треба обійти ціле пасовисько, цілий ліс і на кождім моргови закопати посвячену четвертку паперу з молитвою проти нечистої сили.

До гуртка приступив був також місцевий учитель. Коли сотрудник закінчив, учитель обізвався:

— Ці балачки про антихриста на хресті, то байки — прошу всечесніщого. — Деж би антихрист сідав на хрест?!

Сотрудник злісно глянув на учителя і воркнув:

— Очевидно, що байки! Нинішні безбожні мудрагелі висмівають і байкою звуть все те, що побожна річ.

— То антихрист побожна річ? — спитав учитель.

— Антихрист ні, і Джурів хрест ні! Свята віра є побожною річю! Віра, що діябло, що антихрист може сидіти лише на безбожнім хресті! І ви, пане професор, маєте корову, маєте бичка. Уважайте, бо й ви, як вийдете на пасовисько, щоби подивитися на вашу худобу, можете зійтися з нечистим. Може й на тім Джуровім хресті побачите його, як нечистому не забагнеться сісти відпочати на вашім хребті!

Кинувши згірдним оком на учителя, сотрудник відвернувся від нього і відійшов пару кроків на бік. Баби пішли за ним. Хлопи не знали, що робити, бо не хотіли попсувати собі ні з учителем, ні з сотрудником. Учителя любили, сотрудника боялися. Лишилися посеред між обома. Сотрудник врадив з бабами, що в найближчих днях до Джурового хреста піде процесія. Хлопи не противилися, бо казали, що свята процесія, то не гріх.

Сотрудник мешкав і харчувався в пароха. По вечери, коли імосць вже відійшла, парох спитав сотрудника:

— Що за комедії ви робите тут?

— Я? я роблю комедії? Що вам прийшло до голови?

Люди казали мені, що ви поведете процесію до Джурового хреста.

— Поведу, бо ніхто не знає, чи цей хрест вже посвячений. Чому не посвятити його торжественно? Гадаю, що процесія, то не гріх.

— Процесія не гріх і хрест можна посвятити. Та не в тім комедія. Комедія в тім, що ви з хреста хочете зганяти нечисту силу... Нечисту силу з хреста! Ви тим вмовляєте в людей, що нечисті можуть собі сідати на тім хресті і відпочивати... Антихрист відпочиває! Ще й на хресті! Я собі міркую, що християнин, ще й священик, не повинен...

— То хтось наплів такий, що мене зле зрозумів — сотрудник перебив і відійшов до своєї кімнати.

Тепер він завзявся ще більше. Загадав не той хрест, а ту шибеницю торжественно, при процесії зрубати і спалити. Коли знов зійшовся з бабами, говорив до них:

— Той, поганами полишений дідьчий хрест, то не жарти! Кождий повинен дбати за свою душу, щоби не опинився на віки вічні в пекольнім вогні. Тяжко грішить також такий, що не дбає за безпеку душі свого ближнього. Подумайте собі, що могло би статися: якийсь хлопчина, або яке дівча відпочиває собі там на мягкій траві, а тут надітає чортяка, сідає на Джурів хрест і хвостом, як гадюкою, обвиває його! Наш старенький парох легковажить собі це і до цеї пори терпів ту шибеницю на вашім пасовиську. Та я її зроблю кінець!

— Зробіть, отче, зробіть! — просили його загулюкані ним і затривожені баби.

Коли сотрудник говорив про це з хлопами, то вже не так гладко пішло йому. Вони вірили, що на тім хресті може сідає нечистий. Та коли сотрудник сказав їм, що Джурів хрест треба зрубати і спалити, жаден хлоп не хотів зобовязатися вийти з сокирою, щоби хрест зрубати.

— Посвятити можна, — хлопи думали. — І зрубати можна би, як би... саме як би не це, що на тім хресті не сідає антихрист.

— Руйнувати місце його відпочинку, де він так радо сідає? Щоби відтак мстився на нашій худібці? Ні! Як сотрудникови захотілося дразнити дідька, то нехай це сам робить...

Хлопи не хотіли йти з сокирою, бабам не личило. Також парох був проти тої війни з хрестом, на його думку цілком невинним. Сотрудник так завзявся, що від свого наміру не відступив. Для своєї цілі загадав використати людей сторонських.

Що суботи пополудни пасовисько саме попри хрест вертаються з лісів півтори милі за пасовиськом дроворуби, ідучи до свого села других півтори милі по тім боці пасовиська. Тих дроворубів сотрудник хотів попросити, щоби зрубали і порубали дідьчу шибеницю. Сказав би їм, що так треба, бо на тім місци стане хрест камяний.

Коли прийшла субота, сотрудник вибрався на пасовисько, щоби там чатувати на прихід рубачів. Він чув, що з худобою виганяють на пасовисько також два небезпечні бики. Щоби з ними не зійтися, сотрудник обійшов худобу і з противної сторони підходив до хреста. Став озирати його з усіх сторін.

— То хіба справді дідьчий хрест, — думав, — коли такий старий і ні троха не спорохнілий. Як звичайний смертельник поставить хрест або яку фігуру зі звичайного дерева, то хоч посвятить, чорт зруйнує і звалить до кількох літ! Це чортівське дерево таке старе, що ніхто в селі не тямить, коли його тут поставлено...

Сотрудник не курив. Він, хоч не старої дати піп, нюхав табаку. І тепер вийняв з кишені червону хустину і став нею ви-

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Віче в справі Січового Дому.

На січовім вічу, яке скликала трета сотня Чорноморських Січей в Нюарку, в справі Січового Дому, пан Кузьма, український адвокат, сказав у своїй промові: „Як би Українці всю ту свою енергію обернули на працю для загального народного розвою й поступу, яку ми зуживаємо на поборювання самих себе, то всі чорти з пекла не змогли би нас побідити".

Ті самі відносини, що шановний бесідник висказав про загальну нашу лиху сторону, ми маємо в Нюарку. Яку кожної місцевости, так і в нас наша еміграція поділена на групи більші або менші, а кожда з них старається похвалитись, що вона ліпша, або що то вона годна показати. З того виходить такий хосен, що по кождім таким виступі одної, або другогої групи, роги вуйка аж кипять від хвальби, а критики через пару днів, а відтак все завмирає на якийсь час, аж знов котрась група вихопиться з чимсь новим і знов вулиці стають рухливі. Метушня, критика, похвали і вказівки, аж в ухах тріщить. І знов все мовкне й засама мертвеччина налягає.

Час не спить. Іде поволи, але рівним кроком. Зчасом прийшло молоде покоління, і старокраєва засвкозурість і нетолеранція, яка відгравала велику ролю між нашою еміграцією, лопнула. Молодь американського уродження домагається толєранції. Політична вимога й обставини вимагають, що в нашім народі наші провідні сили мусять погодитись з вимогами часу і поступу як тут в Америці так і в Рідні Краю й дати місце терпимости, так партійної, як і релігійної. З тим практичним переконанням прибули до Америки Січові Стрільці, котрі мусіли покинути Рідний Край і ділити свою долю зі старшими емігрантами в Америці. Кромі цих двох елементів є ще поважне число наших еміґрантів, котрі ніколи не годились з групами нетерпимців і з тих трох елементів повстала Січова організація, котра хоче загоїти рани в нашій еміграції.

Чорноморська Січ не мішається в жадні партійні й релігійні справи, не хоче, щоби й нам ніхто не накидував своїх особистих поглядів і не мішав у наших справах, тому в деяких місцевостях Січовикам стало тісно в тих малих і невідповідних салях, де дотепер наша еміграція гуртувалась.

До таких місцевостей належить і Нюарк. В Нюарку є кілька малих саль, але як прийде яка загальна народна справа, то ми мусимо винаймати чужу салю.

Статистика виказує, що в Нюарку є понад пять тисяч Українців. Дотепер не довелось мені бачити більше Українців разом як до одної тисячки у важних народних справах. Цікаво знати, де чотири тисячі нюарських Українців в той час дівається? Цікаво знати, що за причина, що ніколи від двацять і пять літ, як я живу в нюарській околиці, я не мав нагоди бачити цих пять тисяч Українців, щоб вони зійшлись разом.

Причина до цього якась є.

Як зійдемося з Нюарчанами, то часто чуємо нарікання, що вони не мають де зійтися. Правдою є, що Нюарчани-Українці не мають відповідного дому, де могли би зійтись і чутись як в дома.

Обставини почали вимагати так, що Українці мусять спромогтись на своє притуловище, а то прийде час і та тисячка помалу розлізеться, а що станеться з їх дітьми?

не мають відповідного дому.

Трета сотня веде перед зі своїм сотником Д. Чорнюком у справі будови чи набуття відповідного дому, деб могли всі Українці Нюарку та їх організації знайти собі притулок. Справа започаткувалась дуже гарно. Січовики, що зрозуміли вагу свого відповідного дому, зложили й асиґнували грошей на суму шістьцять сот долярів в пару днях, на цю ціль. Чому спати? Чому лякатись?

Як одиниці годні будувати доми і їх утримувати, то чому пять тисяч Українців не можуть утримати Січового Дому? Як би ми мали опиратись виключно на наших стариках краєвих, то я сказав би ні. Але як бачу, наша молодь зчинає гуртуватись, то чому ми маємо бути їм на перешкоді?

Щоб тримати українських Американців разом, є дуже конечна потреба дому зі всіма вимогами, як галя гімнастична, читальня, купальня, кругольня, малі салі на забави, гри, ресторан. Галя на збори товариств і велик. галя на представлення, віча й балі.

Того вимагає конечність і молодь уроджена в Америці. Як ми не постараємось для нашої молоді відповідного дому, то наша молодь нас лишить і піде між другі народности, там де має ліпшу вигоду.

Час вже і нам українським батькам застановитись і змінити наші стародідівські звичаї і йти зі своєю молоддю пліч на пліч. Не відганяймо від себе, але разом забавляймося з ними, в чімся з ними і живімо з ними, тоді з певністю не буде нарікання, а користь стократна.

Січовики, працюймо в єдности, а здобудемо!

Т. Рудий, гол. писар.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Справа Народнього Дому.

В біжучому році минає три роки від заснування корпорації Українського Народного Дому в нашій місцевости. Початки наші були доволі трудні. Управа дому стрічалась з великими перешкодами, а то й з недовірям з боку байдужних. Однак завдяки щирій та енергійній праці управи дому як рівнож його шеровців важніші перешкоди в части далось усунути.

Люди приходять до переконання, що куплений дім є власністю шеровців, а не власністю одиниць, як вороги старалися вмовляти в легковірних. Почин до заснування Народнього Дому дали два молоді, вже повоєнні еміґранти, а найбільше в цій справі робив Український Дем. Клюб. Правда, думка будови народного Дому зродилась ще в 1915 році. Були тоді ріжні заходи, та, на жаль, без успіху.

Український Народний Дім ще далеко не відповідає вимогам бейонської громади. Тому нам треба ставитись до цеї справи більше уважно, а особливо треба цього вимагати від людей передових, що піддержували справу, як не лептою, то бодай здоровою думкою та щирою порадою. Управа Народного Дому в Бейон старається всіма силами розпочате діло довести до кінця. Дім мусить бути розширений так, щоб міг відповідати усім вимогам нашої громади. Тому проситься бейонських громадян не відтягатись від щирої праці, а з часом наші діти подякують нам за наш труд та за нашу жертву, котрою ми причинимось до здвигнення народного дому.

Як рік-річно так і цього року корпорація Українського Народного Дому в день свого заінкорпорування, себто в неділю 15-го травня, обходила святочно трохлітній ювилей свого існування. На це свято-ювилей прибуло поважне число бейонських громадян, що свідчить про популярність нашого дому, яку ми мусимо далі поширити та піднести.

С. Хандога.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Відсвяткуймо Велике Свято.

Двайцятого березня цього року сповнилось 300 літ, як на Україні народився її Лицар, Вожд, Дипльомат і Світоч її, Великий Гетьман Іван Мазепа. Цілий біжучий рік аж до 20. березня 1933 р. є **ювилейним роком.**

Свята цього ювилею святкували вже Українці розкинені по всій Европі: святкували це свято в Західній Україні, в Чехословаччині, Німеччині, Франції, Бельгії, Румунії, Болгарії і в інших краях Европи; святкували це свято вже чотири з пятьох континентів світа: Европа, Америка, Азія й Африка, лишилась тільки Австралія.

Всі краї, міста, кольонії, де тільки живуть Українці, повинні в цім Ювилейнім Році відсвяткувати це свято й тим заявитись одною родиною з тими, що вже відсвяткували. Українці, живучі в Австралії, безумовно повинні це зробити й тим зробити це Велике Свято універсальним, всесвітнім манифестом живучого й непоборного Українського Духа й Волі своєї власної Держави.

Всі матеріяли дотичні цих свят, промови, фотографії, програми і т. п. просимо надсилати найменше в двох примірниках на адресу організації „Мазепинці". Один примірник лишиться в організації, а другий піде до музею Гетьмана Мазепи, котрий засновується в Европі. Також проситься прислати всі матеріяли опубліковані досі до того музею. Найбільше о це просимо всі редакції українських видань.

Віримо, що всі Українці зрозуміють вагу Свята 300-літної річниці уродин Великого Гетьмана України Івана Мазепи, відсвяткують його величаво й гідно — й причиняться до тим певнішої будови основ нашої майбутньої, Держави Культу Світоча цілого Українського Народу.

Організація „Мазепинців"

(в порозумінню з У. С. І. М. в Чехословаччині).

Адреса:
"Knights of Mazeppa"
c/o Bohdan Katamay,
2524 W. Superior St.,
Chicago, Ill.

За Заряд організації „Мазепинці":
Богдан Катамай, голова;
В. Засадний, секретар.

Оптимізм і песимізм.

Були собі раз дві жаби. Одна з них була оптимістка, друга дивилася на світ крізь чорні окуляри.

Обі ті жаби прискакали до стайні та вскочили до відра, повного сметани.

Песимістка глянула з переляком на гладкі стіни відра, хвилину плавала, потім у розпуці опустила лапи та потонула в сметані.

Оптимістична жаба також оглянула ці гладкі стіни, та потім стала так завзято плинути, так усю ніч била ногами по сметані, що досвіта на превелике вдоволення побачила, що сидить на горі... свіженького масла...

УКРАЇНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В НАРАДАХ КОМІТЕТУ ДВІСТАЛІТТЯ.

(Комунікат Школи Авраменка).

Комітет Двісталіття Юрія Вашингтона, що запросив свого часу Українців до участи в святочнім поході **у вівторок, дня 14. червня, в місті Вашингтоні**, з нагоди обходу дня прапора („флег дей"), прислав також запрошення, щоб українські делегати взяли участь в нарадах цього Комітету для устачлення порядку й програми походу.

До тепер рішено, що Українці візьмуть участь в поході в силі одної сотні в народних строях, а серед цеї групи буде також живий образ („фловт"), що представлятиме „апотеозу української іміґрації".

Докладний порядок уставки для українського відділу буде проголошений **цими днями.** Проситься отсим ті українські громади, що візьмуть участь в поході, щоби зараз зголосили скількість учасників в народних строях. **Можуть бути** старші й молодші. Хто не має народного костюму, нехай зголоситься за ним до школи Авраменка. Хто поїде без народного костюму, може бути лише видцем. Українська громада Вилмингтон, Дел., зголосила до тепер 25 учасників з тим, що вони поїдуть своїм автобусом до Вашингтону. До громад у Болтимор, Кортис Бей, Філаделфія та Честер були поміщені зазиви в першім комунікаті. Інші громади, хоч може троха дальше від столиці, повинні також скористати з нагоди й вислати більшу делегацію до Вашингтону. Але нехай порозуміються зараз зі Школою Авраменка. Почтова адреса:

P. O. Box 101, Sta. D,
New York, N. Y.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, членкиня від. 308 У. Н. Союза, складаю щиру подяку Головному Урядови за уділення мені запомоги в сумі 50 долярів з фонду запомогового, котрі то гроші мені допомогли у моїм прикрім положенню.

Євдокія Луцуняк.

тирати ніс, стріпувати табаку з одягу. Нараз почув крик пастухів:

— Тікайте, тікайте!

Думаючи все про антихриста, сотрудник в першій хвилі думав, що то антихрист надлітає боронити свій хрест. Обернувся, а то реве, ногами дере землю чорний, рогатий... не антихрист, а бик. Пастухи знали, що для чужих такий бик може бути небезпечний, отже побачивши, що коло хреста хтось крутиться, стали кричати, щоби втікав. Сотрудник подумав собі, що з ним готово бути зле, як бик розженеться в його сторону. Став поспішати до ліса, що був не далі, як триста кроків перед ним, двіста від хреста. Та заки він зробив тих сто кроків до хреста, знов почув крик „тікайте!" За ним дуднило. Озирнувся і його обляв піт. На нього гнав чорний бик. Решта худоби також зґедзилася і гнала за биком.

Сотрудник бачив, що до ліса задалеко і бик перейме його. Перебігаючи попри хрест, він на хвилю не завагався використати це дідьче гніздо. Вискочив на колоду, руками сягнув до поперечки, ногами підбився і бик покищо вже не був йому небезпечний: сотрудник сидів на поперечці. Сидів цілком вигідно, бо балька була груба. Бик зупинився перед хрестом. Разом з ним задержалася ціла череда і хрест окружила, хоч сама не знала, пощо й нащо. Лиш один бик знав, чого він сюди прибігав. Він хотів того чорного з червоною хустиною взяти на роги. Та вперед треба було звалити хрест. Бик обнюхував хрест, пирхав, форкав і бив чолом об стовп так, що той затрясся. Сотрудник реготався пронизливо і верескливо, неначе божевільний. Кликав на поміч всіх святих і бика визивав пекольною бестією, дідьчою собакою. Бик мабуть брав це за похвалу, отже тим завзятіше силкувався крикуна стрясти з хреста і з нього вибрости кишки.

Зразу гострі і напасливі проклони і молитви ставали щораз плаксивішими. Сотрудник став озиратися, чи на пасовиську нема кого, що поміг би йому. Крім худоби не було живої душі, бо коли бик вже розізлився, то й пастухи, малі хлопці, не мали, над ним сили. Щоби когось ратувати, вони не думали пхати в грань власні пальці. На добавок вони здалека не бачили, хто є той, що перед биком втік аж на хрест. Вони воліли щезнути, бо худоба й так, привикла до пасовиська, знала, коли і куди вертатися.

Коли не помогло, як сотрудник бика ганьбив, то треба було пробувати по доброму. Сотрудник погадав, що може з биком зробити угоду. Він став примовляти:

— Схаменися, худобино, і не роби дурниць. Що тобі прийде з того, як ти мене скинеш відси і виприш з мене духа? Тиж не вовк. Не мясо для тебе, а трава, бурак. Шкода твоїх гарних рогів. Ти їх пообдрапуєш, штурмуючи той дідьчий стовп. А чи то буде тобі до лиця, як ти один ріг відломиш? Подумай собі, що корови скажуть, як у тебе побачать таке каліцтво. Ой, ой! Не гати так сильно, бо я впаду... Може тобі так сподобалася моя червона хустина? Бери собі. Рознеси її на ниточки, як хочеш...

Сотрудник зіміяв хустину в кулю і кинув далеко поза бика. Гадав, що бик побіжить за червоним і воюючи з хустиною, про нього забуде. Сотрудник не мав щастя. Хустину вхопив вітер і завернув її до хреста, просто на голову бика. Бик троха не сказився. Став страшно ревіти, скакати задом вгору, відбрикувати від хреста і знов прискакувати до нього. Інша худоба ще ніколи не бачила бика таким. Стояла, дивилася на нього здивована і не знала, чи робити так, як він, чи далі пасти траву. Бик вже добре втомився. Стояв, випуливши очі на хрест і сапав. Сотрудник зачав до нього пестливо:

— Ти проклята худобино! Чи я тобі що злого зробив? Ти може до мене маєш жаль, що мій брат є різником? То не рідний брат. Він від моєї мачухи. Я ніколи не тримав з ним, бо явсе тримав з всякою худобою. А ти хочеш вбити мене. Ти дуже необережний. Чи ти не подумаєш собі, що у мене в кишені може бути револьвер? Хочеш дістати оловяний орішок в твоє серце? Не жаль тобі твого молодого життя? Ти, хлопче, замолодий на те, щоби руководитися ненавистю. Тобі взятись би до ліпшої роботи. Бачиш там ту сіру теличку? Як гарно вона виросла. Як вона жваво на тебе позирає! Тобі добре на світі, бо тобі все вільно. Іди, користай твою молодість і залиши ті дурні жарти. Як зійдемося в селі, то я тебе почастую делікатним пахучим сіном. Іди відси, гони! Що ти таке бачиш на тій мерзкій шибениці? Відси! Твої товариші вже знов пасуться. Аж мені слинка тече, коли дивлюся на травичку. Іди, бо твої товариші спасуть що найліпше і тобі лишать сам послід. Май розум!

Бик стояв перед ним, сопів, пирхав і передними ногами вибивав землю.

Сотрудник сидів так на хресті вже більше як годину. Сонце вже стало котитися в низ. Нарешті він побачив, що йдуть дві баби. Вони верталися з пасовиська ще дальшого, де були корови, яких на ніч до села цілком не зганяли. Там ті корови паслися аж до зими. Баби ходили аж до них доїти і молоко в коновках на коромеслах несли до хати. Сотрудник відітхнув, бо не сумнівався, що баби віджenуть або відтягнуть бика й увільнять його.

Баби були ще лиш яких двіста кроків від хреста. Нараз одна станула і крикнула:

— Мати Божа! На хресті антихрист!

Коромисло з коновками зсунулося з рамени. Баба ані думала підіймати. Побігла як стріла в сторону села. Друга баба лиш боком зиркнула в сторону хреста і собі за першою, кинувши коромесло з коновками. Щоби скорше бігти, обі баби попідносили спідниці вище колін. На траву виллялися чотири коновки молока.

Вже пастухи, що покинули були пасовисько, розказали в селі, що вони лишили худобу, бо щось сидить на хресті. Теперь дві баби, що надбігли задихані, потвердили вістку, принесену хлопцями. Люди боялися піти туди подивитися, чи правду кажуть. Один учитель не боявся. Він пішов, бо підозрівав, що то сотрудник зробив якусь штуку, щоби в людей вмовити конечність якоїсь церемонії для поборення нечистої сили. Баби в селі хрестилися і молилися, щоби Бог не дав учителя в кігті лихого.

Учитель вже знав історію хреста. Саме перед хвилею був у пароха і старенький сказав йому:

— То цілком добрий хрест. Є секти, що тільки такі хрести ставлять. Нині ми не годні знати, які то хрести були тоді, за римської влади в Святій Землі. Той хрест держиться так довго не якоюсь нечистою силою. І не з дідьчого дерева він зроблений. Цього дерева тут не знають, бо кедрину, яка тут давно росла, вже давно вирубали і слід по ній пропав. З останнього кедра зроблений цей хрест.

Учитель вислухав уважно, бо все те для нього було нове. Сотрудник про все те не знав. Парох від першої хвилі не злюбив його, отже й того, що знав, не сказав йому.

Коли учитель, доходив до хреста, вже смеркало. Бачив, що щось сидить на хресті. Та хто, чи що, ще не може було пізнати.

— Хто там? — спитав голосно.

— Слава Тобі, Господи! — сотрудник крикнув, пізнавши учителя по голосі. — Я вже ледви держуся на тій шибениці. Сили вже покидають мене. Відженіть того бика, що на мене так завзявся. Я сюди перед ним втік, таи сам спіймався, що нї в кут ні в двері. Бик ані руш не хоче випустити мене.

Учитель вдарив бика палицею і цей троха вступився на бік. Всеж таки ще не відходив і все позирав на свою жертву.

— Во імя Отця і Сина і Духа святого, амінь! — учитель заголосив голосно, торжественно і грізно. — Царю темноти! Мене ти не здуриш. Хоч ти пообдаєш на нашого доброго, чесного, розумного і побожного сотрудника, то я таки пізнав тебе. Ти, антихрист! Сотрудник перестерігав нас перед тобою. Я, грішник, не дуже вірив йому і перечився з ним, та тепер бачу, що його правда була. За те, що він проти тебе, ти мстишся і взяв на себе його шкіру. Тепер сидиш на тих бантах, як яка мапа. Агій на тебе! Чи ти вже так дуже утомився, зводячи душі по цілім світі, що тепер мусиш відпочивати на Джуровім хресті? Боже, як би сотрудник знав, що в його шкірі такий свинтух! Втікай відси, антихристе, бо я йду до села, щоби сюди спровадити процесію з попом, з хоругвами, хрестами, образами, свічками, свяченою водою і з кадилом.

Учитель відвернувся і став поволи вертатися в село.

— Пане професор! — кричав за ним сотрудник. — Я вже млію, паду. Та бестія зараз возьме мене на роги. Будьте християнином і не робіть жартів. Я того хреста вже не буду займати. Щоби тільки злізти з нього і дістатися до хати! Той хрест нехай стоїть собі, як досі стояв.

Учитель озирнувся і побачив, що бика вже не треба відганяти, бо він вже сам ступав за коровами, що самі пустилися в дорогу до села. Сотрудник скочив з хреста і пішов. Учитель ще сів під хрестом, скрутив і закурив папіроску.

На другий день люди вчули, що сотрудника вже нема, бо він відїхав ще в ночі. Для пароха полишив письмо, що більше не вернеться. Прийшов новий сотрудник, та вже не такий.

Раз спитали слугу славного обманця, альхеміка Каліостра (1743—1895), чи то правда, що його пан має вже триста літ. Слуга відповів:

— На жаль не можу нічого про те сказати. Я служу в мого пана щойно сто літ.

ЯК ПОВСТАЛА МЕДИЦИНА.

Навіть у звіринному світі стрічаємо таке, що має лікувальне значіння. Ріжні звірята кермуються інстинктом і вигріваються на сонці, лижуть рани, стараються нищити насікомих, купаються, ідуть до мінеральних джерел і сільних верств, драпаються, витягають чужі предмети, наприклад терня, вбите в шкіру. Малпи та слони вміють витягати чужі предмети також іншим звірятам того самого роду. Звірята чотироніжні, коли зломлять одну кінчину, бігають на трох ногах, а четверту, зломану, держать у повітрі так, що може зростися і то навіть без скорчення та скорочення.

Вже **Пліній,** староримський письменник, оповідав, що деяких лікарських заходів люди попросту навчилися від звірят. Нпр. гіпопотам у старших літах, добре відживлений, кажуть, відчуває такі недомагання, як кровисті люди. Отже такі гіпопотами, на думку Плінія, радо вишукують собі місце, де є позрізувана троща, а коли подибають вистаючий гострий кінець тростини, прикладають до нього ногу, отвирають собі жилу та пускають зі жили кров. Щось іншого, мовляв, навчив людей египетський птах: ібіс. Той птах має довжезну шию, подеколи набирає в дзюб води та робить сам собі всяку туалету і полокання. Так, на думку Плінія, гіпопотам навчив людей пускати кров, а ібіс давати енему (левативу).

У ріжних французьких сірчаних лікувальних місцевостях є перекази, що таке то й таке джерело, заки люди стали його вживати, давно було відоме звірятам, які користувалися ним проти шкірних недуг. Так одні лікувальні місцевости хваляться, що їх джерела відкрив навіщений пархами кінь, а інші, що зробив це хорий осел і т. п.

Трепанація (операція) черепа в первісних людей була певно в звязку з обрядами. Та чому при обрядах розтинали людині череп, того не можемо знати. Певно, що з часом первісний чоловік міг запримітити, що після трепанації уступають деякі недуги, як нпр. уперті болі голови, епілепсія. Може бути, що обряд перемінювався то тут то там у лікарювання. Могло трапитися, що тому, що тоді загально вживали киянки як зброї і комусь розбито голову, виступив на голові гудз, а потім наслідком натиску на мозок параліж половини тіла. Товаришеви побитого дикуна могло прийти на думку усунути відламки черепа, які натискали на мозок. Тоді уступив параліж, ранений потім зовсім видужав. Так могла прийти ще одна причина до виконування трепанації. Може й подекуди, як здогадуються деякі вчені, дикуни старалися вигнати з голови духа, який там спричинював біль і тому робили в черепі діру, щоби собі дух вийшов.

Годиться ще згадати один припадок, який у 1879. році бачив подорожник Фелькін у країні Уганда (в середущій Африці). Він оповідає таке:

Перед операцією дали двацятьлітній жінці напитися багато бананового вина, так, що жінка була на-пів заспана. Лежала в шатрі на трохи скіснім тапчані, голова вище, ноги нижче, привязана поясом із деревної кори. Ноги мала звязані. Один чоловік стояв лівобіч, у правій руці держав кривий ніж і стиха підспівував щось. Другий стояв правобіч і руками стискав жінці живіт із боків. Третій держав жінку за ноги. Оператор вмив собі руки та жінчин живіт насамперед банановим вином, потім водою. Скрикнув страшно, за ним скрикнули дикуни, що були довкола шатра. Тепер одним махом розтяв жінці живіт, а помічник розпеченим залізом запік закровавлені місця. Виняли плід, потім живіт вашили. Дві години після операції приклали немовля матері до груди, а одинацятого дня рана загоїлася.

Є описи, що й інші первісні племена добувають так плід у крайній потребі.

Старогрецький письменник Діодор оповідає, що цілий спосіб життя Египтян був так по лікарськи унормований приписами, що можнаб подумати, що їх законодавцем був якийсь досвідчений лікар. Святим обовязком короля було дбати про чистість народу. Приписи гігієни обовязували не лише членів упривілеєних каст, але й усе населення.

Щоби не допускати до недуг, повстав припис, що через три дні в кожному місяці треба брати на воніти та левативи. Чистота, часті купелі (в египетських розкопках подибують домашні купальні), стриження волосся, обтинання нігтів, намащування тіла, руханка, зодягання, їдження, сексуальне життя, чистота хати й обстановки — все те обняте було релігійними приписами. Вже за перших династій повстала в Египті свого роду каналізація; не вільно було занечищувати землі гниючими тілами (може й тому бальзамували тіла небіжчиків), було щось у роді оглядин мяса. Воду в пізніших часах пили лише переварену або фільтровану. Любили напиток із ячменю; був ще рід пива, яким можна було впитися. Жреці (священики) самі дбали найбільше про чистоту. Купалися двічі денно і двічі в ночі, стригли волосся на всьому тілі що три дні, носили білий одяг, не їли ріжних страв, головнож свинини, фасолі та цибулі, щоби не псувати чистоти повітря.

Високо стояла також косметика. Египтяни дбали про вигляд лиця, вживали шмінок, засобів на поріст волосся. Часто вживали перфум і ріжних пахнил. У Берліні є тепер туалетова скринька египетської королеви Ментуготеп з III. століття перед Хр. і з неї довідуємося, що косметика на дворах жінок фараонів стояла дуже високо.

Закопування в землю самі індійські факіри вважають дуже трудним. Нераз „початкуючий" переплачує пробу смертю. Та були теж факіри, які цю штуку виконували кілька разів. Такий був Гарідас. Факір приготовляється до тої штуки довго. Мусить чимраз менше їсти та пити. На кілька днів, заки факіра закопають, бере він на прочищення, а потім пє лише трошечки молока. Того дня, коли його мають закопати, чистить собі жолудок стяжкою, довгою кільканацять метрів. Її проковтує і зараз потім витягає. Потім бере левативу, щобй переполоскати собі кишки. Коли вже все готове, факір кладеться, затикає собі всі отвори тіла воском, втягає язик глибоко, складає руки навхрест на грудях і засипляє. Тепер можна його вложити в домовину, закопати в землю і т. д. За шість тижнів (при меншій вправі вчасніше) насамперед мусить помічник видобути пальцем факірови язик із горла. Потім сплячий дістає теплий оклад на голову, віск із отворів тіла виймають, тіло легко розтирають і факір помало приходить до себе.

Дівоцька льоґіка.

Дівчина пише лист до невірного нареченого: „Не відізвуся до Тебе вже ніколи ні словечком. Чому, це Тобі поясню устно".

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна країна, від. 152, повідомляє своїх членів, що місячне засідання відбудеться в середу, 8. червня, в годині 8-мій ввечір, в гали церковній, 37 Мортон ул. Є важні справи до полагодження — Г. Дідоха, предс.; І. Настюк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Укр. Нар. Союз, від. 292, повідомляє усіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. червня, в годині 6-тій ввечір, в гали при Кліперт. На ці збори має кождий член прибути і вирівнати свої залеглости. Довгуючі довший час, коли не вирівнають в цім місяці всіх залеглостей, будуть суспендовані. Маємо важні справи до полагодження. — Н. Романів, предс.; Т. Медвідь, кас.; Петро Кізек, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться 12 червня, в годині 12.30 в полудне. Проситься усіх членів і членкиць прибути на цей мітінг, а також напоминається довгуючих вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Пік, предс.; С. Прийма, кас.; В. Черноцький, секр.

ДЕРРІ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 303, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 12 червня, в годині 2-ій пополудни. Буде піврічне справоздання. Обовязком є кождої членкиці прийти на ці збори. Напоминається довгуючих членкиць старатись вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Анна Баран, предс.; Анна Куземчак, кас.; Катерина Абйц, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться 12 червня, в годині 2-гій попол., під ч. 323 — 2-га вул. Довгуючих напоминається вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Обовязком є кождого члена прийти на піврічний мітінг, бо є важні справи до полагодження. — М. Лепінський, предс.; Мих. Щур, секр.

АМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє, що піврічний мітінг відбудеться 12 червня, в годині 1.30 пополудни, у власнім домі, 697 Гленвуд Еве. На тім мітінгу буде піврічне справоздання урядників і контр. комісії. Взивається всіх довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо інакше буде суспендований. Позамісцеві члени мусять прислати свої належитости перед мітінгом. — Мих. Фук, секр.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана, одержала з каси У. Н. Союза $1000 як виплачене посмертне по моїм чоловікови Теодорі Скоренькім і на тім місці складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертного. Кличу всі українські родини, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби вступали громадно в члени, бо Союз є найкращою організацією і дійсним опікуном для своїх членів. Також складаю щиру подяку Товариству Запорожська Січ, від. 234 У. Н. Союза, за його поміч для мого покійного чоловіка, як також за його красну обслугу підчас похорону, що так численно прибули всі члени на похорон. Желаю, щоби Союз зростав в сотки тисяч членів на честь і славу українському народови.

Антоніна Скоренька.

—o—

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку Українському Народному Союзови і його Урядникам за уділену мені запомогу в сумі $50.

Анастасія Лахоцька,
членкиця Тов. Сокіл, 218 від. У. Н. Союза.

Зловив його.

— Є чимало способів здобути гроші, та лише один із них чесний.

— Який?

— Я вгори знав, що вам невідомий цей спосіб.

ЧИ КОЖДИЙ КУРЕЦЬ ЦИГАРЕТОК ВДИХАЄ?

Чи кождий курець цигареток вдихає, думаючи про це, чи не думаючи. Це питання вигринуло з того приводу, що недавно почали говорити, що кождий курець, курячи цигаретку, вдихає в себе певну частину тютюнового диму. Майже кождий з нас чув, як один курець питається другого курця, чи він затягається димом. Ця справа для фабрикантів цигареток була досі рівнодушна, хоч для курців вона є першорядної ваги.

Справа вдихання рішає важність усунення певних занечищень, які з природи знаходяться в кождім тютюновім листочку. Ці занечищення виробники цигареток Локі Страйк усувають придуманим собою способом праження, що заключає в собі мінімум ужиття позафіялкових про[...]нів. Такий праженний тютюн має лише цигаретки Локі Страйк.

Виробники цигареток Локі Страйк не вдоволяються лише тим, що шукують найліпші тютюни по всіх світових ринках. Вони знають, що в найніжніших тютюнових листочках є певні природні занечищення, і вони ці занечищення усувають спеціяльним способом праження, бо дбають про це, щоб у вироблюваних ними цигаретках тютюн був чистий і позбавлений усього того, що дразнить горло і підриває здоровля.

Крім усунення з тютюну певних занечищень, які спричинюють драпання в горлі і кашель, прочищуючий тютюновий процес дає цигареткам Локі Страйк цей приємний, милий і делікатний запах, якого не подибле[...] в ніяких інших цигаретках.

В додатку до цього цигаретки Локі Страйк мають пачки обгорнені целофаном, який охороняє їх перед пошкодженням і вогкістю, а отвирається пачки дуже простим способом: придержується пальцем один зубчик, а витягається другий.

Чи ви затягаєтесь димом при куренню? Це питання буде мабуть предметом широкої виміни думок в найближчих кількох місяцях. Це питання є великої ваги, бож кождий курець хоче бути певний, чи при куренню він не вдихає певні занечищення. (Ог.)

Дзвонять. Малий Володко відчиняє двері. Каже до того пана, що дзвонив:

— Тато лежить у ліжку і нікого не приймає.

— У ліжку? Чи дуже хорий?

— Ні, — відповідає Володко. — Мама зашиває татові діру в штанах.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ. (53)

Раби повиносили з арени трупи та поранених борців. Вони позабирали з арени всю зброю й щити, що там лишилися після бійки. Насипали свіжого піску, розгребли його й позасипали ним усі криваві плями. Прибрали арену знову, як для паради, чи для нового бою. Посеред арени одиноко стояв Тарзан і не знав, що з ним буде. Він спокійно чекав своєї дальшої долі. Натовп глядачів також чекав, сподіваючися, що імператор тепер нагородить переможця.

Всі цікаві були, який великий гонор тепер буде мати від імператора Тарзан, отсей невідомий варвар, що здобув такі великі симпатії всіх людей. Та сталося щось несподіване: Тарзан почув, як натовп відразу обурився й почав кричати: „Тиран! Бовгуз!" Чути було голоси розлючених людей, а нарешті залунало: „Геть тирана! Геть Сублятуса!" Тарзан не розумів, у чому річ, поки не обернувся назад. Здалека на арену виходив лев.

—o—

Замісць того, щоб нагородити переможця Тарзана вінком, імператор випустив проти нього голодного льва. Величезний лев стояв при виході на арену біля загратованих, широко відчинених дверей. Він не рішався відразу йти на арену, чуючи вигуки людей та бачучи їх натовп перед собою. Сторожа імператора нишпорила поміж людьми й арештувала найголосніших крикунів, щоб заспокоїти натовп і під[...] повагу до імператора.

Нарешті лев побачив перед собою одинокого Тарзана. Дикий інстинкт звіря та голод пігнали його вперед проти людини. Лев почав поволі наближатися до Тарзана, який далі стояв на свому місці з невеликим ножем у руках. Ніж, це вся зброя, яку йому лишили. Натовп знову притих, бо був зацікавлений новою боротьбою. Жадоба крови втихомирила людей. Обурення на імператора замінилося цікавістю до боротьби людини з львом.